

Пам'ятка про правила поведінки при артилерійському обстрілі

1. Основні правила

У випадку збройної агресії проти України та проведення бойових дій інформація про правила поведінки під час обстрілу стає актуальною. Що потрібно знати про обстріл та дії громадян у різних ситуаціях?

Артилерійський обстріл – один із найбільш небезпечних видів вогневого враження під час воєнних конфліктів, в результаті якого можлива велика кількість випадкових жертв серед населення.

Про початок обстрілу ви можете дізнатися почувши віддалені звуки пострілів, гуркіт та спалахи від пуску ракет.

2. На вулиці

Якщо ви почули свист снаряда (він схожий більше на шерех), а через 2–3 секунди – вибух, відразу падайте на землю. Не панікуйте: вже те, що ви чуєте сам звук польоту, означає, що снаряд пролетів досить далеко від вас, а ті секунди перед вибухом лише підтвердили досить безпечну відстань. Однак завжди є ймовірність, що наступний снаряд полетить ближче до вас, тому швидко й уважно озирніться навколо: де можна сховатися надійніше.

Якщо є якийсь виступ, канава, будь-який виступ або поглиблення в землі – скористайтеся цим природним захистом. Якщо поруч є якась бетонна конструкція – потрібно лягти поруч із нею.

Приймати лежачу позицію необхідно для того, щоб знизити шанс влучення осколків. Осколки летять вгору й по дотичній. Якщо людина стоїть – більше ймовірності опинитися в них на шляху, ніж у положенні лежачи.

3. У транспорті

Якщо перші вибухи застали вас у дорозі в автомобілі: негайно зупиняйте машину і швидко шукайте укриття. Не розраховуйте, що на авто ви зможете швидко втекти від обстрілу: ви ніколи не знаєте, у який бік перенесеться вогонь, і чи не почнеться далі обстріл, скажімо, з мінометів. Крім того, бензобак вашого авто додає ризику.

У разі, якщо обстріл застав вас у маршрутному таксі, тролейбусі або трамваї – слід вимагати негайно зупинити транспорт, відбігти від дороги в протилежний від обстрілу бік у напрямку «від будівель і споруд» і лягти на землю. Озирніться й очима пошукайте більш надійне укриття неподалік. Перебігати або відповзати слід короткими швидкими кидками відразу після наступного вибуху.

4. Не підходять для укриття:

- Під'їзди будь-яких будівель, навіть невеликі прибудовані споруди. Від багатоповерхових(багатоквартирних) будинків взагалі слід відбігти хоча б метрів на 30–50, бо є великий ризик опинитися під масивними

завалами. Захаращення підвалів таких будівель тягне ризик моментального пожежі або задимленості.

- Різна техніка (не можна ховатися, скажімо, під вантажівкою або під автобусом).
- Зовні під стінами сучасних будівель. Нинішні бетонні «коробки» не мають ні найменшого запасу міцності й легко розсипаються (або «складаються») не тільки від прямого влучення, але навіть від сильної вибухової хвилі: є великий ризик зсувів і завалів.
- Не можна ховатися під стінами офісів і магазинів: від вибухової хвилі зверху буде падати багато скла; це не менш небезпечно, ніж металеві осколки снарядів.
- Іноді люди інстинктивно ховаються серед будь-яких штабелів, у місцях, закладених контейнерами, заставлених ящиками, будматеріалами тощо (діє підсвідомий рефлекс: сховатися так, щоб не бачити нічого). Ця помилка небезпечна тим, що навколо вас можуть бути легкозаймисті предмети й речовини: виникає ризик опинитися серед раптової пожежі.
- Часом люди зі страху стрибають у річку, у ставок, фонтан і т. д. Вибух бомби або снаряда у воді навіть на значній відстані дуже небезпечні через сильний гідроудар, що може призвести до важкої контузії.

5. Підходять для укриття:

- Спеціально обладнані бомбосховища. Від звичайного підвалу це бомбосховище відрізняється товстим надійним перекриттям над головою, системою вентиляції й наявністю двох (і більше) виходів на поверхню.
- Підземні переходи.
- Метро (ідеально підходить).
- Канава, траншея або яма.
- Широкі труби водостоку під дорогою (не варто лізти занадто глибоко, максимум на 3–4 метри).
- Вздовж високого бордюру або фундаменту паркана.
- Дуже глибокі підвали під капітальними будинками старої забудови (бажано, щоб він мав 2 виходи).
- Підземне овочесховище.
- Оглядова яма відкритого (на повітрі) гаража або СТО.
- Каналізаційні труби поруч із вашим будинком, це дуже добрий сховок (але чи вистачить у вас сил швидко відкрити важкий люк? Важливо також, щоб це була саме каналізація або водопостачання – у жодному разі не газова магістраль!)
- Ями (воронки), що залишилися від попередніх обстрілів або авіанальотів.

У гіршому разі – коли в полі зору немає укриття, куди можна перебігти одним швидким кидком – просто лягайте на землю й лежіть, закривши голову руками. Переважна більшість снарядів і бомб розриваються у верхньому шарі

грунту або асфальту, тому осколки в момент вибуху розлітаються на висоті не менше ніж 30–50 см над поверхнею.

Отже, загальне правило: ваше укриття має бути хоч мінімально поглибленим і, разом із тим, має перебувати подалі від споруд, які можуть обрушитися зверху у разі прямого влучення або спалаху. Ідеальний захист дає траншея або канава (подібна окопу) завглибшки 1–2 метри, на відкритому місці.

Сховавшись в укриття, лягайте й обхопіть голову руками. Відкрийте рот – це вбереже від контузії у разі близького розриву снаряда або бомби.

Не панікуйте! Займіть свою психіку чимось. Можна рахувати вибухи: знайте, що максимум після 100-го вибуху обстріл точно закінчиться. Можна подумки рахувати хвилини. По-перше, це відволікає. По-друге, так ви зможете орієнтуватися в ситуації: артилерійський обстріл не триває вічно, максимум двадцять хвилин; авіаналіт – значно менше. У наш час не буває довгих бомбардувань, великі групи бомбардувальників не застосовуються.

6. На робочому місці

У випадку, коли авіаційний удар або артилерійський обстріл застав Вас на робочому місці, слід діяти за вказівками керівників підприємства, установи, організації, закладу та їх підрозділів, посадових осіб з питань цивільного захисту.

7. У будинку

Якщо в будинку є підвал – спустіться у підвал.

Якщо підвалу немає – зійдіть на нижні поверхи. Чим нижче, тим краще.

Заздалегідь знайдіть максимально внутрішню кімнату, чим більше бетону навколо, тим краще (знайдіть носійні (основні) стіни, наприклад, туалет, ванна кімната, комора), якщо всі кімнати зовнішні – виходьте на сходовий майданчик.

У жодному разі не навпроти вікон!

Якщо відомо, з якого боку ведеться обстріл, то вибирайте найвіддаленішу кімнату з протилежного боку.

В обраному місці, сядьте на підлогу біля стіни – чим нижче людина перебуває під час влучення снаряда, тим більше шансів, що її не зачепить осколком. Знову-таки, не навпроти вікон. Вікна можна замостити диванними подушками (великими, щільними, але краще мішками з піском), закрити масивними меблями, але не порожніми (набити щільно мішками з піском або речами).

8. У погребі

Для укриття можна використовувати погріб (льох) у приватних будинках, але візьміть до уваги, що його може завалити! Тому залиште в будинку на видному місці великий помітний плакат «під час бомбардувань ми в погребі» і вкажіть, де він розташований. Попередньо подбайте про

обладнання погребу необхідними для вас речами: стільці, інструмент, засоби освітлення, теплі речі та інше.

Візьміть із собою телефони, радіо на батарейках, воду, необхідні ліки. Невідомо, скільки часу доведеться чекати.

Не впадайте в паніку!

9. Після закінчення обстрілу

Залишаючи місце притулку, не давайте собі розслабитися. Тепер уся ваша увага має бути сконцентрована собі під ноги! Не піднімайте (!) з землі жодних незнайомих вам предметів: авіабомба, ракета або снаряд можуть бути касетними!

Бойові елементи зазвичай розриваються під час падіння, але можуть вибухнути й пізніше, у руках – від найменшого руху або дотику.

Вся увага – дітям і підліткам: не дайте їм підняти що-небудь з-під ніг! Бережіть себе і будьте пильні!

10. Телефони виклику рятувальних служб:

101 - пожежно-рятувальна служба

102 - поліція

103 - швидка медична допомога

104 - газова служба